

Motion till riksdagen 2012/13:A366

av **Annika Lillemets och Stina Bergström (MP)**

Köpfri söndag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om reglering av affärstider för kvällar och söndagar.

Motivering

Att shoppa har blivit en utbredd livsstil och hobby som uppmuntras av massiv propaganda i form av reklam. Runt 55 miljarder kronor satsades på marknadsföring i Sverige bara 2005, ungefär lika mycket som undervisningen i grundskola och gymnasium kostade samma år. Det fungerar. De som har råd handlar mer och mer medan allt fler har fått mycket sämre ekonomi och inte har råd att delta i köpfesten. Pressen ökar på alla, såväl rika som fattiga. Om svenskarna fortsätter handla för 4 procent mer per år, har vi fördubblat vår konsumtion om 18 år. Detta är ohållbart. Om alla konsumerade som svenskar, skulle vi redan nu behöva flera jordklot. De som redan har sina materiella grundbehov uppfyllda, blir inte automatiskt lyckligare av ännu mer pengar och prylar. Vi hetsas alltså att shoppa slut på vårt enda jordklot i en rasande fart, men vi blir inte lyckligare av det.

Det finns all anledning att tänka om. En köpfri dag i veckan skulle kunna ge flera fördelar. Förutom att uppmuntra till en mer balanserad och sansad syn på konsumtion, skulle en vilodag i veckan för konsumenter, handelsanställda och butiksägare kunna bidra till förbättrad folkhälsa genom att minska den stress många lider av idag.

De stora butikskedjorna tränger i allt högre grad ut små, fristående, lokala butiker. Dyra hyror i, allt oftare, privatägda gallerior och köpcentra, är ett problem. Därtill kommer ofta kravet att hålla sin butik öppen varje dag i veckan och sent på kvällarna. Detta är alltför ofta ett oöverstigligt hinder för egenföretagare eller butiker med få anställda. En trist och andefattig mono-

Fel! Okänt namn på

kultur, en likriktad enfald istället för spännande mångfald, breder på så vis ut sig över landets stadskärnor och köpcentra.

En skärpt lagstiftning för att begränsa affärernas öppettider skulle alltså kunna vara ett sätt att underlätta för många småföretagare. Det är sannolikt därmed även en god samhällsekonomisk investering. Små butiker har ofta närvarande ägare som bidrar till lokalsamhället i högre grad än stora butikskedjor med frånvarande ägare.

En andhämtningspaus i kommersen skulle kunna bidra till att lugna ner köphetsen och frigöra tid och kraft till annat än shopping. Många svenskar konsumerar långt mer än de behöver och jorden tål, medan andra har det sämre ställt. Handla för att leva vore en bättre norm både för människor och för miljön, än att leva för att handla. En köpfri dag i veckan skulle kunna ge oss mer tid att vara annat än kunder och konsumenter, vi är vänner, föräldrar, barn, älskande, fotbollsspelare, svamplockare och mycket, mycket mer.

I Tyskland och Norge är affärerna normalt stängda på söndagarna. Så har det varit tidigare även i Sverige, liksom i många andra länder.

Det är värt att pröva att åter göra en dag i veckan, söndagen, så köpfri som möjligt även i Sverige. Givetvis är det rimligt att vissa jourbutiker, apotek och liknande har öppet. Men stängt är normen. Det är också rimligt att se över hur sent på kvällarna affärer ska få hålla öppet.

Därför föreslår vi att riksdagen tillkännager för regeringen sin mening att ta fram lagstiftning för att reglera affärernas öppettider enligt ovan.

Stockholm den 5 oktober 2012

Annika Lillemets (MP)

Stina Bergström (MP)